

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Incllyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
proprietary Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt I. Ex Concilio (a) Pictaviensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

suam defunctor. & litigatur contra emancipationem, quia non emancipator, sed alius in iudicio adfuerat. Et in l. servo manumisso, § 8. ff. de condit. indeb. servus, qui accipit pecuniam, non obstante regulâ textus in d. l. post mortem, l. cas, C. de transact. in iudicio repetitur, quia non ipse, sed affertor liberatus litigabat, ex l. 1. C. de assert. vol. l. 1. C. de liberat. caus. Accedit, quia in presenti casu propter publicam Ecclesie utilitatem poterat, qui privilegium concessit, contra factum proprium venire, ex l. 1. C. de præd. minor. l. qui inde, C. de agricolis, lib. II. Nec obstat augmen-

tum ipsius dubitandi rationis, nam in presenti specie non agitur de puniendo absente ex iusta causa, & non residente; quia tunc non erat locus alicui pœnæ, argumento legis Gracchæ, 4. C. ad leg. Jul. de adul. sed de revocando absente, ut non obstante privilegio sibi concessio, in propria Ecclesia resideat: quare non per privationem beneficii, ut alii sine iusta causa & contumaciter absentes, juxta textum in cap. 2. cap. qualiter, cap. inter, cap. ex tua, hoc est, est revocandus, sed potius per subtractionem proventuum, & aliis juris remediis, argumento textus in cap. 1. de iudiciis, cum vulgatis.

CAPVT VII.

(a) Idem.

Clericos in Ecclesia tuæ jurisdictionis, beneficia, quæ residentiam exigunt, affectos, si ad alterius diocesim absque licentia tua morandi causâ transferint, liceat tibi, si moniti non redierint, dictis beneficiis (nisi excusationem rationabiliter ostenderit) spoliare.

NOTÆ.

to rescribat in presenti decretali non constat, eam tamen exposui in cap. 2. cap. ex tua, supra hoc tit.

[Dem.] Gregorius IX. videlicet: cui Præla-

TITULUS V.

De Præbendis, & Dignitatibus.

CAPVT I.

Ex Concilio (a) Pictaviensi.

Ut nullus de Clero, sive populo (b) ecclesiastica bona (c) jure consanguinitatis sibi requirat habenda.

NOTÆ.

(b) Ecclesiastica bona.] Cùm veteres glossatores, & classici repetentes adhuc textum, Concilio ipso Triburiensi, & ejus canonibus caruissent, ex conjecturis tantùm veram sententiam hujus textus inquirentes, in varias divisi fuerunt sententias. Glossa verbo jure sanguinis, & Holtiensis hic, quos sequitur Quintanadvennas dict. 2. p. n. 9. existimantur bonorum ecclesiasticorum nomine in presenti intelligi ea bona, quæ Ecclesia temporalis dominio habet, & alienari prohibentur in c. non liceat 12. quast. 2. cap. nulli, 5. de rebus Eccles. in quibus propter nimiam hæredum Prælatorum Ecclesie avaritiam, qui prætextu teruim patrimonialium defuncti, bona etiam Ecclesie occupabant, hoc diserto canone opus fuit; et si jam non ita expressè id cautum esset in cap. manifesta, 20. cap. sint manifesta 21. 12. quast. 1. cap. sacerdoti, 1. cap. presbyter 3. 12. quast. 4. Sed hæc sententia apertè convincitur ex rubro, sub quo præfens textus, tam in prima, quàm in hæc

2.

(a) Pictaviensi.] Ita etiam legitur in cap. 1. hoc tit. in 1. collect. ubi additur pars capituli decreti, ut etiam habetur in cap. 2. de cohabit. cleric. sed præfentem canonem non repetiri in Concilio Pictaviensi, notarunt Ant. Augustin. in præfenti, Quintanadvennas Ecclesiast. lib. 2. n. 1. sed inter canones hujus Concilii editos à Baronio tom. 12. anno 1100. num. 19. Severino tom. 3. Concil. p. 1. Corjolah in summa Concil. fol. 489. reperuntur hæc verba, prout in presenti referuntur: & quia primus canon ipsius Concilii incipit, decrevit sancta Synodus, ideo in dicta prima collectione in epigrapha hujus textus, & dicti capituli 2. de cohabit. adjicitur pars capituli decreti, quasi in eis referantur partes ipsius canonis 1. Historiam hujus Concilii jam dedi in c. 1. de estat. & qualis, cap. 1. de filis presby. ubi alii canones ipsius Concilii referuntur.

D. D. Gual. in Decretal. Tom. III. Pars I.

hac sexta collectione compilatus reperitur, cum quilibet textus debeat interpretari juxta titulum sub quo jacet, *l. 2. §. siquid autem, C. de veteri jure, l. Imperator, 16. ff. de in diem addit.* junctis traditis à Morla in *empor. ut. de legibus, quest. 11. num. 24.* notantur Cujac. *lib. 3. obs. cap. 38.* pro expositione textus in *l. 1. C. de dolo*, Donellus *lib. 15. comment. cap. 32.* pro illustratione textus in *l. cum facit, ff. de vi & vi.* Unde si in presenti canone ageretur de rebus temporalibus Ecclesie alienari prohibitis, ex successione non retinendis, potius textus hic compileretur sub titulo de rebus Ecclesie, quam sub presenti rubrica, præcipue cum successio alienationis verbo contineatur, *l. hereditas, ff. de reg. jur. l. legatum 36. l. legatum 80. ff. de legat. 2.* Hac omiſſa sententiâ, Joannes Andreas, Abbas, Decius, Cardinalis & Anania hic, Ludovicus Gomez in *praxi beneficio seu regula de infirmis*, *1. p. q. 2.* Duarenus de *sacris Eccles. ministr. lib. 7. cap. 7.* & alii congesti à Cenedo ad *Decret. collect. 89.* existimant bona ecclesiastica in presenti accipi pro beneficiis ecclesiasticis, ita ut verus sensus hujus textus sit, quod nullus ecclesiastica bona, id est, beneficia jure successionis sibi requirat habenda; primis enim Ecclesie sæculi sancti Patres in discrimine vite constituti, viram litteris, & virtute pollentem ostendere solebant populo, post mortem à collegio clericorum sibi in successorem eligendum, ut infra dicemus; qui prius usus bono animo inceptus, postea crescente hominum malitiâ, in perniciem Ecclesiarum flecti cœpit; siquidem sacerdotes sibi successores non digniores designabant, sed quos ob sanguinis conjunctionem chatiores habebant; nec clericorum electio sublequebatur, sed defuncti designatio pro populi electione habebatur, *cap. plerique, 5. cap. Moyses 6. 8. quest. 1.* quod cum valde absurdum esset, Patres Concilii Pictaviensis in presenti statuerunt, ne ecclesiastica bona, id est, beneficia, aliquis jure sanguinis præsumat occupare. Sed etiam hæc interpretatio minus congrua videret ex illis verbis presentis textus; *Nullus de clero, sive de populo*: quæ non solum ad clericos, sed etiam ad laicos spectant, juxta textum in *cap. duo sunt 7. 12. quest. 1.* laici autem incapaces sunt obtinendi beneficia ecclesiastica, quocumque modo, *cap. sacrosancta 51. de elect.* ubi probavi. Frustra igitur illis prohiberetur successio in beneficiis, cum ipsi non solum successione, verum nec electione ad beneficium admitti possint. Deinde refugantur illa verba: *jure consanguinitatis*, &c. si animadvertamus, quod etiam juxta strictam significationem consanguinitas accipiatur pro quacunque fraternitate, *cap. sunt autem, Insti. de legit. agnat. success. l. non epistolis, 13. C. de probat.* quam fraternitatem inter diversas personas sine ullo sanguinis nexu vinculum civile, scilicet adoptio admittat, ut observavit Cujacius *lib. 11. obser. cap. 26* tamen amplior significatio est consanguinitatis, quæ sanguinis unitatem dicit, *cap. de affinitate, cap. conjunctiones, cap. consanguinitas 35. quest. 2.* & cum successiones ab intestato regulariter ob sanguinem deferantur, *l. 1. ff. de legit. tutor. princip. Insti. de succes. ab intest.* inde deducitur, per illa verba, *jure consanguinitatis*, Patres removere voluisse successionem ab intestato in bonis Ecclesie, quæ admittit prædictâ interpretatione, cessabat, cum po-

tius ex electione, & designatione defuncti, quam ab intestato successore vocaretur. Igitur textus hic non potest intelligi de beneficiis ecclesiasticis. Rejicitur tandem hæc secunda interpretatio ex illis verbis, *Ecclesiastica bona*, quæ de beneficiis accipi non possunt; nam beneficium ecclesiasticum est jus spirituale ministerio adnexum, ut infra dicemus; jura autem, & bona distinguuntur, quia jus incorporale est, bona autem corporalia dicuntur, *l. 1. §. quadam, ff. de rer. divis.* Unde hæc hereditas distinguitur à rebus hereditariis, *l. hereditas, ff. de pecis. heredit. l. 2. ff. de heredit. vel actione*; & per consequens distingui debet beneficium ab ipsis bonis beneficii. Alii autem textum hunc accipiunt, non de beneficiis, aut bonis temporalibus Ecclesie, sed potius de bonis, quæ beneficiarius intuitu Ecclesie ex fructibus sui beneficii percipit, in quibus nec ex testamento, nec ab intestato successorem habere potest jure communi, *cap. fixum 4. 12. quest. 5. cap. cum in officio, de testam. cap. 3. de peccul. cleric.* ubi dicimus: quam interpretationem adduxerunt Hostiensis in presenti, *Quintanadvennis lib. 2. Ecclesiast. num. 95.*

Licet hæc ultima interpretatio improbabilis non sit, tamen secunda sententiâ magis præsentati rubro consona Vespertinis nostris Antecessoribus visa est, & mihi facile probatur ex se sententiâ, & verbis hujus Concilii Pictaviensis, in quo tantum agitur de beneficiis ecclesiasticis, & clericorum ea possidentium honestate. In primo canone cavetur, ne Episcopi, Presbyteri, Abbates, vel qualibet persona de Clero accipiat Episcopatum, beneficium, vel Abbatiam de manu laici; & statim canone sequenti cavent Patres, ne prædictas dignitates quicquam per pecuniam acquirat; & statim ajunt: *Item ut nullus de clero, sive de populo bona ecclesiastica jure consanguinitatis sibi requirat habenda.* Igitur cum in duobus prioribus canonibus actum esset de beneficiis ecclesiasticis non obtinendis de manu laici, aut per pecuniam, necessarii verba hujus textus, quæ sequuntur, exaudiri debent de eisdem beneficiis ecclesiasticis, præcipue cum Patres utantur dictione illa, *item*, quæ est continuativa & repetitiva qualitatum præcedentis orationis, ut in *l. item, ff. de procurat. l. item eorum, ff. quod cuiusque univers.* Illustrat Barbosa de *divisionibus, dict. 185.* Nec hæc secunda sententiâ retenti, obstant difficultates, quas adversus eam expe- debamus. Non prima deducta ex illis verbis, *nullus de clero, sive de populo*; quia licet verum sit laicos incapaces esse beneficii ecclesiastici, ut latè probavi in *dicto cap. 51. de elect.* tamen possunt præsentari, & eligi ad beneficium, ut intra tempus à jure assignatum ad ordines promoveantur; unde in presenti textu prohibent Patres, ut non solum clericis, qui actu capaces sunt beneficii ecclesiastici, verum nec laici, qui propter indignitatem non sunt eligi, & præsentari ad beneficium ex designatione defuncti, juxta corruptelam supra relatam beneficium ecclesiasticum possint retinere. Nec obstat secunda difficultas deducta ex illis verbis, *jure consanguinitatis*; nam licet cum agitur de successione defuncti, jus consanguinitatis pro jure intestati accipiatur, *§. ceterum, Insti. de legit. agn. succes. l. si spurus, ff. unde cognati*; tamen

in præfenti pro quolibet modo succedendi accipiuntur, videlicet hæreditario, vel ex designatione aut nominatione defuncti, juxta textum in cap. Moyses, cap. Apostolica, 8. quæst. 1. Nec tandem ultima difficultas obstat, deducta ex illis verbis, Ecclesiastica bona; nam licet regulariter bona à juribus differant, tamen plerumque bona jura significant, ex generali illa denominatione, scilicet, quod beatos nos faciunt, & dominus suis proficit, quam tradidit Ulpianus in l. bonorum 49. de v. s. Et rectissime jura, & actiones comprehenduntur, quia non parvam utilitatem afferre solent, l. rem 51. ff. de acquir. rer. domin. l. bonorum 49. l. bonorum 208. ff. de v. s. junctis traditis à Fornerio, Gedeo, & Gentili In eodem textu, Pinello in v. v. C. de bonis mater. 2. p. nam. 5. Barbosa in l. si constante, §. final. ex num. 2. ff. solut. matrim. juxta quam generalem acceptionem Patres in præfenti Ecclesiastica beneficia bona dixerunt aut quia constant ex Ecclesiasticis bonis, aut quia profunt possessoribus, eosque beatos reddant.

(c) Jure consanguinitatis. Videlicet ratione, seu affectione sanguinis, aut jure successione legitimo, vel hæreditario: in aliis autem casibus plurimum interest, an successio deferatur jure sanguinis, an hæreditario; quæ enim deferuntur jure hæreditario, tantum hæres institutus capit; quæ verò jure consanguinitatis deferuntur, illis competunt, qui jure sanguinis succedant, etiam hæres non instituantur, ut probant Valascus de jure emphy. quæst. 50. num. 7. Tiracuellus de primog. quæst. 40. à num. 15. pluribus relatis Molina lib. 1. de primog. cap. 8. num. 6. qui de feudis, majoratibus, & jure patronatus Ecclesiastico latè agunt, quod & in jure libertorum procedit; nam jus illud in bonis liberti competens, jure sanguinis deferretur. Chumacero select. juris cap. 1. num. 5 unde libertus operas debet præstare filiis patroni, non autem ejus hæredibus extraneis, l. cum patronus 22. §. cum libertus, l. si operarum 297. de oper. libert. & si plures sint filii, pro æqualibus portionibus præstantur, etiam si ex inæqualibus instituti sint, l. ut iuraturandi, 7. §. 1. ff. de oper. libert. nisi opere sint fabriles, in quibus stipulatio interposita attenditur, l. fabriles 6. ff. de oper. libert. Similiter jus successione in bonis liberti, filiis jure sanguinis deferretur, non ut hæredibus, sed ut filiis, l. filii 9. ff. de jure patron. l. patroni 39. ff. de bonis libert. Nec obstat quod filii ex hæredati, ab ea successione removentur, l. si ex patronis 10. §. Fulvianus; l. quod si pater 11. ff. de bonis libert. l. 11. ff. de Carbon. adeò ut tacita ex hæredatio; quæ ex præteritione militis inducitur, eundem effectum habeat, l. si patronus 12. in princip. ff. de bon. libert. Cui non obstat textus in l. Paulus 47. §. ult. ff. eod. tit. videndi sunt Costa in l. Galus, §. Quis si tantum, 1. p. numer. 54. Cujacius lib. 14. observ. cap. 5. Valentia tom. 3. tract. 3. cap. 4. num. 26. dicendum est ex traditis à Chumacero supra, num. 13. Costa de patrono & nepote 2. p. num. 12. quod licet ex hæredati filii jura filii retineant, & in familia testatoris maneat; privatur successione libertorum, quia parentibus permittum est filios ex hæredare, ut eo metu illos in pietatis officio sibi debitis facilius contineant. Cum ergo filii ex hæredationem meruerant, æquum est per hujusmodi ex hæredationem eos privari, non solum successione D. D. Genzal, in Decretal. Tom. III. Pars I.

Patris, verum & libertorum, etiam avitorum, quamvis jure sanguinis talis successio deferatur patrono, ejus filiis, & nepotibus, propter pietatem sibi debitam; argumento legis liberti 9. ff. de obseq. Sicut enim filii paternam pietatem demeruerunt, sic & aliis commodis, quæ propter pietatem illis debebantur, privantur. Unde provenit, quod si ex hæredatio ut injusta irritetur, filii jus patronatus plenum retineant, de l. si patronus, §. si quis. Idem procedit si filii bonâ mente, ut plerumque fit, l. multi 8. ff. de liber. & posthum. ex hæredati sunt, quia tunc non excluduntur à tali successione, d. l. si patronus 12. §. si quis non mala, d. l. Paulus 47. in princip. & §. ult. juxta communem interpretationem. Similiter etiam ex eadem ratione, si filii ex hæredati in eodem gradu substituti sunt, non arceantur à prædictâ successione, d. l. si patronus, §. si Patroni. Potiori etiam ratione, si filii se abstinerint ab hæreditate paterna, successione libertorum retinent, l. filii 9. de jure patron. quia talis successio jure sanguinis illis detertur: quo casu accipiendus est textus in l. si operarum 29. ff. de operis lib. juncto Cujacio lib. 16. obs. cap. 4. Igitur (ut ad institutum redeamus) quamvis in iis, & aliis casibus plurimi interst, jure sanguinis, an hæreditario successio deferatur; ac in præfenti casu, cum de improbanda successione agitur, non solum successio jure sanguinis, quæ ab intestato dicitur, damnatur, verum & successio hæreditaria, atque illi similis, quæ provenit ex nominatione, aut designatione defuncti, ob rationem consanguinitatis, vel dilectionis; qui est casus proprius hujus canonis, ut supra probavi. Unde merito titulus successione in beneficiis generaliter irritatur, in cap. Episcopo 3. & 4. cap. plerique 5. 8. 9. 1.

COMMENTARIUM.

EX præfenti canone juxta supra traditam interpretationem communiter sequens deducitur assertio; In beneficiis ecclesiasticis non succeduntur jure sanguinis, vel hæreditario. Probant eam textus in can. 75. Apost. ibi: Nèquè enim Ecclesiam Dei conferre debet in hæredes; 1. cap. Moyses, cap. Apostolica, & fere per totam 8. quæst. 1. cap. accepimus, de pactis, cap. ex transmissa, in fine, cap. ad extirpandas, ubi plura congesti, de filius presby. cap. ad hæc, de decimis, cap. Consulunt, de jure patron. cap. qui in aliquo 5. dist. 51. Hilarius Pontifex epist. 1. cap. 3. ibi: Nec Episcopalis honor hæreditario jure præstetur, qui nobis solâ Dei nostri benignitate confertur. D. Isidorus lib. 2. de ecclesiast. offic. cap. 9. ibi: alii successores filios, vel parentes faciunt, & conantur posteris Prælati relinquere dignitatem, cum hoc nec Moyses amicus Dei facere potuit, sed Josue de alia tribu elegit, ut sciremus Principatum in populo, non sanguine deferendum, sed merito vult Lucius III. cujus verba extant post Concilium Lateranense, p. 14. ibi: Consultare decrevisti, de quibus personis intelligendum sit, unam alteri in Ecclesiasticis beneficiis non succedere debere, utrum scilicet de sacerdotibus & eorum filijs dimittaxat, an de aliis quibusdam personis. Novimus ergo, quod ad ecclesiastica beneficia nullum secundum canones admittent dicimus, nisi ex electione canonica vocatum. Illibet. Cenoman. ep. 4. Aud. vultis autem, & ultra quam credi possit, admirari sumus, in vestra

LIBRA
EIN
37020
GV

matre Ecclesia hereditario jure canonicas obtineri: perniciofa haec, & exheredandi haereticas, Trid. sess. 25. de ref. c. 7. alia juris testimonia congerunt Ant. Aug. in epi. Juris Pontif. lib. 4. tit. 75. Crespetius in summa, verbo. Benef. nullus per successionem. Illustrant ultra congestos in praesenti à Barbofa & Garanna, Quintanadvennas lib. 2. Ecclesiast. Boëtius Epon. tom. 3. q. 99. heretic. tit. 1. n. 13. Chopinus lib. 2. sacr. pol. tit. 2. num. 16. Mancinus sacr. juris contror. tit. 43. & genial. cap. 177. Espenceus ad D. Paulum lib. 2. de res. cap. 21. per totum. Bosquetus ad Innoc. III. lib. 1. epist. 48. Petrus Gregorius de elect. cap. 7. & lib. 42. synag. cap. 7. Cretolius lib. 2. my. flag. cap. 5. Jul. Lavor. lucubr. tit. 4. de elect. cap. 3. Sebastianus Calear de Eccles. hierarch. distinat. 1. §. 5. Vigel. in meth. juris can. fol. 33. Corjolanus in summa Concil. in Synodo Roman. sub Bonifacio II. Marquez in gubernator. lib. 2. cap. 3. Hurtado de resid. tom. 1. de resid. tom. 1. de resid. Pontif. resol. 1. cap. 3. Barbofa de potest. Episcop. lib. 1. tit. 1. c. 3. Ioan. Dantis de benef. p. 4. §. 1. P. Marcha lib. 6. concord. c. 7. Theoph. tom. 12. tract. mala è bonis, lib. 2. sect. 1. cap. 3. fol. 144.

6.
Impugna-
tur tradita
assertio.

Sed pro dubitandi ratione ita in praesentem assertionem insurgo: In omnibus officiis, & dignitatibus, etiam summis sceptris, potiore esse successionem, & electioni esse praerendam, plura luadent; illud enim est in electionibus incommodum, quod non ita pacatae sint, & quietae, sed plerumque seditionum turbinibus obnoxia, cum is ferè semper contemnatur, qui à privata fortuna obreplit ad dignitatis insignia; nec caret invidia qui ex aequalibus repente ceteris praest. Accedit omnium ferè gentium consensus, quatuor legibus sancitum est, usque receptum, ut Regnum, Ducatum, Comitatum successores, non suffragiis optimatum, aut populi in comitiis eligantur, sed filii parentibus, aut propinquis propinqui jure sanguinis succedant, ut late probant auctoritatibus, & rationibus politis P. Menochius lib. 1. polit. cap. 6. Kochier lib. 1. polit. cap. 22. Marquez in gubern. lib. 2. cap. 3. Salcedo de regim. Princip. lib. 4. cap. 1. dist. 43. Madera de Monarch. cap. 4. Simancas de republ. lib. 3. cap. 5. Lipsius lib. 2. civil. doctrin. c. 4. Igitur in beneficiis etiam, & dignitatibus Ecclesiasticis praerenda est successio jure sanguinis, electioni. Augetur haec difficultas, ut defacerdotio tantum, & divinis ministeriis agamus, ex exemplo sacerdotum veteris legis, & religionis Gentilitiae; apud Hebraeos enim sacerdotium, in quo legis gratia sacerdotum prafiguratum fuit, jure hereditario ex Aaron ad filios suos, & ceteros descendentes deferebatur, juxta illud Exodi cap. 19. vers. 24. Aaron, & filii eius applicabis: non tamen omnes admittebantur, sed tantum masculi ex masculis descendentes ex stirpe Aaronica. Unde Moles Maimonides ad illud Numeror. cap. 18. Alienigena, sive extraneus non miscbitur vobis, ait: Extraneus, seu alienigena hic est, quisquis non fuerit ex semine Aaron, idque ex masculis, secundum id quod scriptum est Levitic. cap. 1. vers. 8. Et disponet filii Aaron. Et cap. 3. vers. 8. Adolebunt filii Aaron. Filii Aaron, & non filia Aaron. Idem Maimonides cap. 4. Amakdash, ibi: Mortuo Rege, aut Pontifice, aut alio quovis in dignitate perpetua constituto, loco eius substituitur filius ejus, aut is, qui jure hereditario est proximus; nam quisquis in hereditate antecessoribus est, etiam in defuncti dignitatibus est antecessor.

ferendus, modo ejusmodi fuerit, ut locum ejus cum sapientia suppleat, aut saltem cum timore, tametsi et sapientia sic dispar, secundum id quod scriptum est Deuterom. 17. vers. 20. de Rege: Ipse, & filii ejus in medio Israel. Annuaadvertendum est inde, regnum esse hereditarium, atque hoc etiam jus est in universis dignitatibus, quae sunt in medio Israel, ut qui in earum aliquam fuerit electus, id eam non sibi solum, sed & posteris suis reuneat. Unde sacerdotum in ea lege junctum erat cum primogenitura, ita ut jure sanguinis in filios transfret, ut ex d. cap. 19. Exodi, probat Marquez ubi supra, fol. 219. Belarmin. tom. 2. contror. lib. 5. de cleris. cap. 6. Seldenus de success. Hebr. eor. lib. 1. cap. 2. Apud Gentiles jure successionis sacerdotia defacti refert Cicero, & ex eo Catapens in notis ad Plinium, lib. 6. epist. licet frequenter jure electionis, vel à populo faciende, vel à Collegio sacerdotum crearentur sacerdotes, ex traditis à Rosino lib. 3. antiquit. cap. 8. Igitur etiam in lege gratia in beneficiis jure sanguinis successio admitti debet. Augetur secundò hac difficultas ex facto D. Petri, quod refertur in cap. si Petrus 8. q. 1. cum enim se morti proximum agnosceret, convocatis fidelibus, sic eos affatus est: Clemens, tanquam qui omnibus pressete noveris, singulos prout poteris jura, & singulos releva, qui singulorum onus, & sollicitudinem portas. Refertur in cap. Clemens 8. quest. 1. & ipse Clemens in cap. Simon Petrus 8. q. 1. ait: In ipsa diebus, quibus vita finem sibi praeservit, apprehensa manu mea repente conjurgens in auribus totius Ecclesiae haec protulit verba: Clementem hunc Episcopum vobis ordino, cui soli mea praedicationis, & doctrinae cathedram trado. Quo exemplo forsan ducti varii Ecclesiae Praelati, successores sibi designant in suis Cathedralis, ut Theoregnus Catalez Palaestina Episcopus, Anatolio, Philolopho & Theologo laudatissimo manus imposuit, illum sibi successorem destinans, ut refertur Eusebius sacr. histor. lib. 7. cap. 32. Nicephorus lib. 6. cap. 35. Similiter Alexander Alexandria Praesul, cum moreretur, successorem destinavit Athanasium, ut tradit Sozomenus lib. 2. cap. 17. etiam Athanasio in cathedram successit Petrus, cujus designationem ratam habuerunt Coepiscopi, Clerus, & Primarii populi, ut tradunt Theodoros lib. 4. cap. 20. Nicephorus lib. 11. cap. 26. Similiter etiam de aliis ex tripartita, & Nicephoro, idem tradit Chopinus lib. 1. de sacr. pol. tit. 2. num. 17. Igitur quia in beneficiis & dignitatibus Ecclesiasticis non est improbata successio.

Qua dubitandi ratione minimè obstante, vera est praesens assertio, pro cujus expositione sciendum est, certum esse, Christum Dominum suae praedicationis tempore victum accepisse unà cum suis Apostolis, ex his, quae à fidelibus, piisque personis subministrabantur; unde Dominus Apostolis, praecipiebat, ut nihil possiderent, non argentum in zonis, non duas tunicas haberent. Matthaei cap. 10. vers. 9. Luca cap. 9. vers. 3. nec solliciti essent de crastino. Matthaei cap. 6. vers. 31. immò venderent omnia, in pauperesque distribuerent. Matthaei cap. 19. & 29. quod Apostoli, & primi Christiani diligenter observarunt, dum communem vitam agentes, omnia ad pedes Apostolorum deferebant, ut pro necessitate cujusque distribuerent, cap. 4. actuum Apostol. cap. delectissimis 12. quest. 1. unde una omnium communis vita erat, aut saltem de communi

7.
De origine
honorum.

fideliū promptuario, & collectis omnes vivebant: quare ipſo primo ſæculo Eccleſiæ, prædica, & alia immobilia affignabantur Eccleſiſ matricibus, ut ex eorum annuis redditibus fidelium communitati conſuleretur. Pius Papa in epif. miſſa anno 147. ad Italos: & Urbanus Papa anno 223. miſit epiftoſam decretalem ad univerſos Epifcopos, quâ ſtatuit, ut oblationes fidelium relinquatur Eccleſiſ matricibus diſpenſandæ per Epifcopum; tenor illius eſt: *In exordio Eccleſiæ fideles vendebant ſua, & tradebant Apoſtoliſ; tunc videntes ſacerdotes ſummi, & alii, atque Levita & reliqui fideles, plus utilitatis afferri poſſe, ſi hereditata, & agros, quos vendebant, Eccleſiſ, quibus præſidebant Epifcopi, traderent, eo quòd ex ſumptibus eorum, tam præſentibus, quàm futuris temporibus plurima & elegantiora miniſtrare poſſent fidelibus communitati ſua, quam ex pretio eorum, caperent prædica, & agros, quos vendere ſolebant, matricibus Eccleſiſ tradere, & de ſumptibus eorum vivere. Ipſe vero res in ditione ſingularum parochiarum Epifcoporum (qui locum tenent Apoſtolorum) erant & ſunt uſque ad huc, & futuris debent eſſe temporibus.* Non levis tamen hæſitatio eſt, an clerici & laici ita communem vitam agentes aliquid proprium retinere poſſent acquirere poſſint? Et illis privatim patrimonium habere, conſeſſum non eſſe, ſtatuit textus in cap. ſcimus, cap. dilectiſſimis, ſ. iſtus 12. quaſt. 1. ubi refertur, omnia communia fidelibus fuiſſe, ita ut aliquid proprium eſſe nemo diceret. Idem apertius docetur in cap. nulli 12. quaſt. 1. cap. quia tua, cap. expedir 12. quaſt. 1. Hinc factum eſt, ut cum Ananias ex pretio agri proprii aliquid ſibi reſervaret, neque integrum communitati fidelium obtuliſſet, in conſpectu omnium mortuus eſt, d. cap. dilectiſſimis, ſ. Ananias. Accedit quia renunciatio proprii patrimonii communiter viventibus præcepto divino impoſita erat, juxta illud D. Matthæi cap. 19. ubi: *Niſi quis renunciaverit omnibus quæ poſſidet, non poſſit meus eſſe diſcipulus.* Et cap. 10. verſ. 9. ubi: *Nolite poſſidere aurum, neque argentum.* Et in cap. Epifcopus 12. quaſt. 1. ſub voce Apoſtolorum dicitur: *Habentes victum & veſtium, iis contenti ſumus.* Et in lege veteri Sacerdotibus, & Levitis non permittebatur poſſeſſionem cum fratribus ſuis habere, quia Dominus poſſeſſio eorum erat. Deuter. cap. 18. & cap. 18. Numeror. dixit Dominus ad Aaron: *In terra ejus nihil poſſidebitis, ego pars, & hereditas veſtra.* Et ſolue cap. 13. verſ. 33. ait: *Tribui autem Levi non dedit poſſeſſionem, quoniam Dominus poſſeſſio ejus eſt.* Quo exemplo Divus Hieronymus utenſ in cap. clericus ſ. 12. quaſt. 1. dum clericis paupertatis præcepta tradit, ait: *Quamobrem non accipio partem inter ceteras tribus.*

Adhuc tamen verius eſt, quod etſi fideles communem vitam agentes majoris perfectionis zelo bona propria renunciarent, tamen non ideo incapaces reddebantur aliquid retinendi, ſeu acquirendi: quæ ſententia probatur ex dicto cap. dilectiſſimis 12. quaſt. 1. extravag. cum inter, de v. ſ. & ex ipſis canonibus Apoſt. facile deducitur, dum in eis docetur, Epifcopum communitati præſeſſe debere, & rebus communibus uti poſſe caſu, quo indigeret, d. cap. Epifcopus, cap. ex his 22. 12. quaſt. 1. dum enim docetur caſu quo indigeret, rebus communibus uti poſſe, tacite innuitur aliquid habere poſſiſſe in patrimonio, quod neceſſitatibus

D. D. Gonzal, in Decretal. Tom. III. Pars. I.

ſuis non ſufficiebat, ut ferè eiſdem verbis deduxit Gratianus in cap. præcipimus, ſ. cum ergo 12. quaſt. 1. Apertius ea ſententia docetur in can. 40. Apoſt. relato in cap. ſint manifeſta 12. q. 1. in illis verbis: *Sint manifeſta res proprii Epifcopi, ut poſſeſſionem habeat moriens, prout, & quibus voluerit, relinquendi.* Et cap. ſi autem, ibi: *Sint peccato poſſident.* Et cap. ſi privatim 12. quaſt. 1. cap. final. ſ. final. 16. q. 1. Quæ ſententia retentâ non obſtat textus in dicto cap. ſcimus 12. q. 1. in quo, junctâ dictâ Extravaganti Cum inter nonnullos, partim aſſeritur, Apoſtolos, primoque fideles nihil proprium retinuiſſe; partim docetur res privatas jure proprio poſſeſſiſſe. Pro quorum jurium expoſitione dicendum eſt, verè primis illis Eccleſiæ temporibus Apoſtolos, cæteroque Eccleſiæ fideles poſſiſſe aliquid privatim retinere, & acquirere: ſed inſpecto charitatis ardore ex affectu communicandi omnia cæteris fratribus, & fidelibus, nihil proprium retinuiſſe, ſed pro uſu communi Eccleſiæ omnia in communi menſa obtruliſſe, ut ex ea alerentur. Nec obſtat textus in d. cap. nolo, ſ. nulli, cap. non dicatis 12. quaſt. 1. qui accipiendi ſunt non de quibuſlibet clericis, aut Canoniciſ, ſed de Canoniciſ regularibus, qui licet antequam profiterentur vitam regularem, poſſent proprium retinere, d. cap. nolo, ſ. habere; tamen cum tempore ipſius perfectionis emitterent verum paupertatis votum, poſtea intra clauſtra vitam regularem agentes nihil proprium retinere, aut acquirere poterant, d. cap. certè, d. cap. quia nos.

Postmodum amplioribus spatiis propagata fide, auctoque non tantum fidelium, verum clericorum numero, aucti etiam fuerunt oblationum proventus usque ad Gentilium invdiam, teste Ammiano Marcel. lib. 27. unde hæc communitio diſſolvi cæpit, & univerſa Eccleſiæ bona in quatuor partes diviſa fuerunt à ſancto Simplicio anno Chriſti 467. quarum prima Epifcopo, ſecunda fabricæ, tertia clericis, quarta pauperibus aſſignata eſt, ita ut clericis ad tertiam partem vocati, ſinguli pro meritis ab Epifcopo portionem acciperent, & ex ea congruam ſibi perciperent, cap. vobis, cap. de redditibus, cap. Vulturana, cap. quatuor 12. quaſt. 2. cap. Preſatum 16. quaſt. 3. referunt & Illuſtrant Duarenus de ſacris Eccleſiæ lib. 2. cap. 1. Germonius de ſacror. immunitati lib. 3. cap. 17. Petrus Gregorius de beneficiis cap. 4. Quintanadennas lib. 2. Eccleſiæ cap. 1. Barbosa in cap. 1. & cap. ſint manifeſta 12. quaſt. 2. Verum etſi illa communis vita poſt hanc bonorum diviſionem ferè ſoluta eſſet, nonnulli tamen clerici majoris perfectionis ſectatores ſocietatem retinuerunt, & ex prædiis communitati aſſignatis, ſibi victum, & veſtium aſſumebant, qui Canonici dici cæperunt, vel quia canonicè viverent, vel à canone, id eſt, regula, quam ſervabant, c. quoniam, ubi notavi, de vita & honeſt. cleric. Tandem quadripartita illa diviſio proſuſ antiquata fuit, nam portio pauperibus aſſignata, Epifcopis tributa eſt, cum onere alendi pauperes; & portio clericis aſſignata ceſſavit, atque loco ejus certi, & determinati redditus Eccleſiaſticis officiis aſſignati fuerunt, quibus Eccleſiæ miniſtri, tanquam rebus propriis abſque ulla Epifcopi auctoritate uterentur, & eorum percipiendi jus cum ſpirituſtialiterio

terio conjunctum, generaliter beneficium appellatum fuit; quod nomen inventum, & assignatio singulis ministeriis facta fuit anno salutis 813, ut colligitur ex Concilio Moguntiaco celebrato anno 813, & relato in cap. 1. de Eccles. edific. ubi prima mentio fit beneficii ecclesiastici. Et licet jam sub Leone Pontifice per annos 796. legatur in cap. sancitum 23. quest. 4. cap. 1. de censib. peculiari redditus Parochiis assignatos fuisse, non tamen ideo instituta fuisse eo tempore beneficia dicimus, quia redditus illi non pro ministeriis ecclesiasticis, quod proprium est beneficii, assignabantur. Prosequuntur aliis beneficiorum originem, & principium, Roussel. lib. 3. hist. Pontif. jurisd. cap. 1. & lib. 5. cap. 1. Dartis de beneficiis, in princip. Cartier. tom. 2. digest. fidei, fol. 562. Cironius ad tit. de pcul. cleric.

10.
Beneficii
etymon.

Inde cognoscitur, beneficium, præbendam, & dignitatem in generica significatione pro eadem re accipi debere, ut ex uniuscujusque etymo sigillatim apparebit; nam ut à beneficio incipiam, sciendum est moris fuisse apud veteres, illis, qui aliquid in bello præclarè gesserant, prædia quædam, & possessiones concedere, ut eâ largitione animosiores redderent, & ministerium sibi commissum rectius implerent. Id factum fuisse ab Alexandro Severo testis est Lampridius, quem alii Imperatores ante Justinianum secuti fuerunt, ut patet ex toto tit. C. de fundis limitrophis: refert Alex. ab Alex. lib. 4. dier. genial. cap. 18. & hæc quidem prædia beneficia dicebantur, eo quod beneficium est benevola actio, gaudium vel honorem tribuens capienti, auctore Seneca lib. 1. de benefic. cap. 6. argumento legis in commodato, 17. §. sicut, ff. commodati. Unde facultates respondendi de jure à Principe concessæ, beneficia dicuntur in l. 4. ff. de his qui notant. infam. l. Neratius, ff. de reg. jur. notavit Joannes Bertrandus in Neratio Prisco: & qui prædia illa possidebant, beneficiarii dicebantur, quorum meminerunt Plinius lib. 10. epist. 28. Vegetius lib. 3. de re milit. Cæsar lib. 1. de bello Gallico. Plura congerit de his beneficiis, & beneficiariis temporalibus Lindembrogus in Glossar. verbo Beneficium, & Beneficiarius. Hunc ergo morem sequuti Ecclesiæ Patres, possessiones assignatas ministris militantibus in militia cælesti, beneficia appellarunt, ut docuerunt post scriptores de beneficiis, Fabritium videlicet, Garciam, Lotharium, Joannem Dartis, & Valensæm, Quintanadvennas lib. 1. Ecclesiasticon, cap. 1.

11.
Traditio
præbende
significatio.

Ut de præbendæ significatione agamus, sciendum est, apud veteres moris fuisse diaria & annonas modò militibus, modò Præsidibus provinciarum præstare; quod subsidium à verbo præbere, ut Accursius legebat in l. in vii 19. ff. de testibus, l. si in aliquam, ff. de offic. Procons. seu præbenda, neutro genere, ut voluerunt Alciatus lib. 2. Parerg. cap. 42. Cujacius lib. 2. observ. cap. 23. præbendam dixerunt. Plautus in Persa, ibi: Præbenda adles locavere. Gellius lib. 15. nocturnum, cap. 4. Cassiodorus lib. 5. variar. epist. 39. ibi: Præbendarum tenor adscriptus, quem nostra diversis largitur humanitas provincialibus, suggeritur intolerabilis esse causa damnorum, quando & in species exigitur, & impudenter ejus pretium postulat. Unde virgines, quæ olim in monasteriis eum monialibus seorsum vivebant, præbenda-

riæ dicebantur, quia certis annonis sustentabatur. Eugenius III. in Concil. Rhemensi, can. 4. ibi: Sanctimonialis, & mulieres, quæ canonicè vocantur, in clastro assidue permanentes, communi refectorio, & dormitorio sine contenta, & relicta præbendis, & aliis propriis earum necessitatibus, de communi provideantur. Et apud Engelhardum Abbatem in vita sanctæ Mechtildis virginis, ita legitur: Filia cujusdam carnalis erat demonium habens, cui locum pater imperaverat in monasterio præbendaria, non sororis, sed à sororibus sequestratum, & hoc prece, non pretio factum. Quæ verba variè exponunt Pater Cerda in advers. sacr. cap. 157. §. 3. Joan. Vossius de vitis sermon. lib. 3. cap. 37. & alimenta, quæ servis quotidie præstantur, dicuntur præbenda à Columella lib. 1. cap. 8. ibi: Tantoque curiosior inquisitio patrisfamilias debet esse pro tali genere servorum, ne aut in vestiaris, aut in ceteris præbendis injuriosè tractentur. Quæ cibaria dixit Paulus in l. servis, ff. de legat. 3. notavit Cujacius in Novel. 6. quo exemplo Ecclesiæ legislatores ecclesiasticos redditus ministeriis assignatos præbendam dixerunt, quia factis militibus ab Ecclesia præbentur, cap. clem. M. de consuet. cap. si monachus 16. quest. 1. sive quia pro modo, & mensura præbentur, Fulbertus Carnot. epist. 38. Ivo Carnot. epist. 219. Deliberari, inquit, ut darem illis dimidiam præposituram, ut fieret inde quotidianus panis, quamvis eorum annua præbenda eis sufficiens esse deberet. Et præbenda non solum accipitur pro beneficio, sed pro fructibus beneficii, cap. in ter, hoc tit. cap. cum in Ecclesia, eod. tit. in 6. inde præbendarii dicuntur, qui præbendam accipiunt, ut exponitur in Gemma anime, & apud Petrum Damianum in verbis relatis à Joanne Vossio d. cap. 37. & Canonici præbendarii dicuntur in cap. sanctorum, 70. dist. 1. cuius quidem præbendæ vocabuli in corpore juris antiquior mentio reperitur in cap. illi, cap. nulli, 12. quest. 1. & temporibus Caroli usurpatum repetio in addit. Capitul. lib. 3. cap. 77.

Præbendarii proximi sunt Canonici, immò & præbii; olim enim omnes, qui juxta regum & principum propriam suæ Ecclesiæ vivebant, Canonici dicebantur. Concil. Turon. 2. can. 20. Aurel. 3. can. 3. notavi jam in cap. quoniam 9. de vita & honest. cleric. Et licet Urbanus II. in Concil. Claromont. can. 9. & Arnulphus Episcopus Lexov. epist. ad Alex. Papam, præbendam canonicam pro canonia ponant, valde tamen differunt jure communi inspecto; nam canonia est jus habendi sedem in choro ad canendum, & vocem in Capitulo, proveniens ex electione, seu receptione in fratrem, cap. in Genesi, ubi Glossa, verbo Vel quasi, de electione; docuerunt Petrus Gregorius de benef. cap. 10. num. ultimo. Moneta de opt. canon. cap. 7. numer. 6. præbenda verò ex se non habet sedem in choro, nec vocem in Capitulo; & titulus canonicæ est receptio in fratrem, titulus verò præbendæ collatio. Illustrat Barbosa de Canonic. cap. 12. num. 20. Differunt etiam canonica, & præbenda, quia præbenda beneficium est, cap. dist. 19. hoc tit. Lotharius de re benefic. lib. 1. quest. 19. num. 7. canonia verò per se beneficium non est, cap. final. §. in illu, de consec. præbend. lib. 6. cap. in nostra 32. de rescript. ibi: Aliquando in aliis recepti, licet nondum in eis Ecclesiasticum beneficium sint affectum. Unde sæpe

scriptus in volumine hoc legitur canonicos in fratres receptos sine præbenda, cap. cum M. de vobis. cum vulgari; explicat Cæsar de Ecclesiæ hierarch. disputat. 12. §. 6. Azor lib. 3. p. 2. instit. moral. cap. 11. q. 1. Barbosa d. cap. 12.

Succedit tandem sub nomine beneficii dignitas, quæ si varias habeat significationes, plerumque accipitur pro honoris gradu, l. cognitio-num §. 3. ex c. 1. ff. de variis & extraordin. vel pro præcellentia, quam quis habet inter ceteros; hinc servus dignitatem habere dicitur in l. sed & si quid 15. §. sufficienter, de usufructu, l. habitatio, §. servus, ff. de ventre in poss. ff. ex eo quia altiore gradum in familia habebat respectu ministerii erga alios servos, cum eorum ministeria diversa fuissent, ut in integro libro illustravit Piguorius de servor. offic. Præfecturam militarem amplissimam dignitatem esse, constat ex l. final. C. de comitibus rei milit. lib. 12. Cicerone in orat. pro Murena. Illustrant Gutherus lib. 12. offic. dom. ex cap. 1. Imò & eos, qui stipendia militiæ à Principe acceperunt, dignitatem habere probat Bellonus lib. 2. obser. cap. 92. Unde quia officia militiæ cælestis fastigium conspicuum præbent, cap. novit, de iudic. rectè dignitates appellantur in præfenti rubrica, in cujus Paratilis jam id notantur Gernonius, Cronius, Challaæus, Valens, & Honorius. Conveniunt igitur in generica acceptione beneficium, præbenda, & dignitas; in qua etiam acceptione, ut omnia comprehendamus, beneficium ita definitur potest: Ut sit jus spirituales ministerio adnexum, percipiendi redditus ecclesiasticos ex canonica institutione in perpetuum. Dicitur jus, loco generis; quia tam ad spiritualia, quam temporalia jus plerumque habemus, l. final. ff. de constit. Princip. cap. cum dilecti, de donat. Cetera verò verba ponuntur loco differentie. Dicitur spiritualibus adnexum, quia hoc jus tantum propter ministerium spirituale conceditur, & à persona ecclesiastica tantum haberi, & confertur potest, cap. 2. de instit. Adicitur percipiendi redditus ecclesiasticos, quia sine utilitate, & proventu beneficium ecclesiasticum non datur, cap. relatum, §. cap. dilecti 19. cap. cum secundam, hoc tit. Tandem dicitur, ex canonica institutione in perpetuum, quia sine ea licet obtineri beneficium non potest; & licet perpetuum sub sole nihil detur, l. si usufructus 21. ff. quibus modis usufructus; tamen quia ex titulo perpetuo beneficium confertur ad fruendum ejus fructibus, ideo jus in perpetuum competens diffinitur, ut in l. 1. ff. de jure dot. princip. Instit. de perpetuis & tempor. cap. sanctorum, 70. dist. cap. 1. de capel. monach. lib. 6. l. Jurisperitos, ff. de excusat. tut. sed cum omnia hæc requisita etiam substantialia beneficii sint juris positivi, ideo à Pontifice mutari possunt, & ideo ex justis causis beneficium ad tempus concedi potest; ut in cap. pastoralis 7. q. 1. cap. si gratiose, de re script. in 6.

Unde jam apparet vera ratio, quare in beneficiis ecclesiasticis non admittatur successio jure sanguinis. Omnis enim variis congestis à repetentibus in præfenti, vera petenda est ex ipsa natura beneficiorum; constat enim beneficium esse jus percipiendi fructus ecclesiasticos, non simpliciter, sed propter spirituale ministerium, quod consistit in peragendis divinis officis, cap. per lectis 25. dist. cap. cum secundam,

hoc tit. sed in ipsis divinis ministeriis, immò nec in rebus ipsis sacris corporalibus successio non admittitur, cap. ad hoc, de decimis, cap. plerique 8. q. 1. cap. ad decorem, de instit. legitur nec in jure competente pro ipsis divinis ministeriis successio dari potest. Accedit quia quoad bona ipsa ecclesiastica, quibus constant beneficia, clerici possident usufructus, non proprietatis jure; & beneficia ipsa coherent personis, & cum personis intereunt, cap. 25. hoc tit. cap. ult. de penul. cleric. ubi latius dicemus: sed quilibet usufructus morte finitur, nec ad hæredes transmittitur, §. final. instit. de usufruct. Igitur & in beneficiis, in quibus clerici tantum usufructum habent, sibi successores designare nequeunt. Facit tandem quod, ut in diffinitione retuli, beneficium ecclesiasticum non potest obtineri sine institutione canonica, cap. 1. de reg. jur. lib. 6. Igitur successio jure hæreditario, aut sanguinis non est titulus habilis ad obtinendum beneficium.

Nec obstat jam dubitandi ratio supra adducta; nam potius inter tres Principatus obtinendi modos, quos recensent Carolus Scribanus, & Madera supra relati, & ferè omnes politici, electionis modus præstantior est, ut probant Marquez & Kochier ubi supra, Bernegerus in tacitum q. 32. nam ut agebat Plinius in panegy. cap. 7. imperatoribus omnibus eligi debet ex omnibus. Agnovit hoc Imperator Galba in illa sapientis oratione, quæ extat apud Tacitum lib. 1. cap. 16. ibi: Optimum quaque adoptio invenit; nam generari, & nasci, à Principibus sortitum, nec ultra assumant; adeptandi judicium integrum, & si velis eligere, consensu monstratur. Faciunt textus in cap. Moyses, cap. si ergo, cap. licet 8. q. 1. Illustrant Scribanus in Polycrat. cap. 1. Bellarminus tom. 1. controv. cap. 3. Nec obstat augmentum ipsius dubitandi rationis, deductum ex sacerdotio legis veteris, & religionis Gentilitiæ; nam quoad sacerdotium legis veteris, omnis solutio traditis à Turcremata in cap. 1. 23. dist. Abulensis in cap. 29. Exodi, q. 15. dicendum est, multum interesse inter sacerdotium legis gratiæ, & legis veteris; nam vetus ille Dei populus nullo alio signo quam sanguinis agnoscebatur; solum enim adferiebantur sub Dominica militia, qui ex Jacob originem ducebant: in populo autem novo non sanguis militem Christi designat, sed sine ulla personarum acceptione omnes mundi nationes per baptismum Christi regenerantur, quo sensu D. Paulus ad Galatas cap. 3. vers. 28. scripsit: Non est distinctio Græci, & Latini. Et D. Jacobus in epist. canonica, dixit: Nolite in acceptione personarum habere fidem Domini. Inde in lege veteri sacerdotes uxores & filios habebant, ad quos sacerdotium jure sanguinis deferebatur. In nostra autem lege gratiæ nihil carnale sacerdotibus permittitur, ideo electio potius quam successio ab Ecclesia admittitur. Bellarminus lib. 1. de cleric. cap. 6. Marquez ubi supra. Nec obstat quod de sacerdotio Gentilium expendebamus; nam sciendum est, apud Romanos in usu fuisse sacra privata, & publica. Privata erant, quæ in privatis laribus Diis penatibus pro singulis familiis fiebant, ex permissione legis XII. Tabul. in illis verbis: Sacra privata perpetua manento; quam ex Cicerone, & aliis restituit Rosinus lib. 8. antiquit. cap. 6. Jacobus Gothor.

Gothofr. in *quatuor fontibus*. Unde filius dum sub patria potestate erat, sacris paternis dicebatur adstrictus; ab ea vero liberatus, à sacris solutus dicebatur, l. 2. C. de bonis qua lib. l. final. C. de inoffic. l. final. C. ad Tertul. l. ult. C. de curat. furios. l. in conventionione 20. C. de nupt. l. 3. C. de bonis maternis, l. 3. C. de collat. Publica autem erant quæ sumptu publico pro populo fiebant, quorum varia genera referunt Rosinus ubi supra, Jacob. Gutherus lib. 1. de iure Pont. Quæ differentia supposita, respondendum est, ad sacra privata faciendâ, quæ Gentilitia vocat Livius lib. 5. eligi potuisse eos, qui de propria familia erant. Cæterum ad sacra publica peragenda iure consanguinitatis nullus admittebatur, sed tantum patebat ingressus per electionem populi, vel collegii sacerdotum, vel abrogatâ lege Domitiâ, per Principem, ut exponunt Rosinus lib. 3. antiquit. cap. 8. §. 1. Guther. lib. 1. cap. 3. Othomanus, Calvinus, & Antonius Augustin. de legibus Romanis, in l. Domitia.

16. Difficilius est D. Petri factum relatum in d. cap. si Petrus, ibi: Ad hos & Clemens successor Apostoli; tum propter incertam illius loci fidem, tum propter factum ipsum, quod ambiguit apud Patres, & Historicos refertur; sunt enim qui immediatè Divo Petro Clementem successisse profiteantur, ut D. Hieronymus in cap. 52. Ista, & epist. 1. ad Iovin. Tertul. de praescript. adversus haeret. cap. 32. Damasus Papa in Pontif. cap. 2. 3. & 4. Beda lib. 2. hist. Ang. cap. 4. Hugo de sancto Victore in mystica Archa Noë, disquisit. cap. 4. Post Petrum sequitur Clemens. Baronius anno 69. Marianus Scotus ad ann. Neronis 14. pro qua sententia citat Leonis II. Papæ Decretalem. Aloix ad vitam S. Dionysii, in notis cap. 9. Turrianus lib. 2. pro epist. Pontif. cap. 7. Pamelius ad Tertul. supra, num. 136. Savarus in notis ad Sidon. lib. 4. epist. 11. Sunt etiam qui affirmant, Clementem successisse D. Petro, non immediatè, sed post Linum & Cletum, anno Christi 93. ita docuerunt D. Augustinus epist. 167. Milevitanus lib. 2. contra Parmen. Epiphanius haeresi 27. Ignatius epist. 1. ad Mar. Casabolanum, Irenæus lib. 3. contra haeresi. cap. 3. Eusebius lib. 3. chron. cap. 11. & 16. & lib. 5. cap. 6. Nicephorus lib. 2. histor. cap. 35. & lib. 3. cap. 2. Gregorius Turon. lib. 1. hist. cap. 27. & pluribus rationibus adstruunt Baronius anno 69. num. 38. & anno 93. num. 1. Severinus Binius in notis ad vitam Lini, tom. 1. p. 1. Concil. quam sententiam admisit Ecclesia, dum in sacro Missæ canone olim, & nunc recepto, post Petrum, Linum, & Cletum, Clementem retulit. Receptor ergo huius dissidii compositio est, D. Petrum martyrio jam imminente, Clementem sibi successorem designasse, ut constat ex dicto cap. si Petrus, & auctoritatibus proximè congestis; cæterum post Petri mortem Clemens non ut exemplum perniciosum vitaret, ut videtur in Glossa, & Turrisicr. in eo textu, Coh. in notis. Cardin. cap. 13. sed magnâ humilitate ductus prædictæ designationi renunciavit, & Petro successit Linus, Lino Cletus, Cletus Clemens; & ita renunciatione prædictâ admittâ, quartus Pontifex dicitur Clemens; & hoc sensu accipiendi sunt Doctores, qui D. Clementem immediatum successorem Divi Petri fuisse negant: docuerunt Turrisicremata in cap. 1. 23. dist. Epiphanius haeresi 27. Bellarminus lib. 2. de Rom. Pont.

cap. 5. Nec tunc difficultatem continet factum D. Petri, nam doctè illud exposuit Glossa in cap. si transitus, verbo Non potuit, 73. dist. dum ait, factum D. Petri ad consequentiam trahi non oportere, cum divino impulsu motus, & inspiratione divinâ, successorem sibi designavit; nam qui sanctum Mathiam in Apostolum cum consensu fratrum recepit, quomodo sine Ecclesie consensu Clementem Pontificem designaret, nisi Spiritus sancti impulsu, quem innuunt illa verba dicti capituli, sic Petrus repente surgens. Hic examinanda erat illa satis vexata quaestio, an videlicet Romanus Pontifex posset sibi successorem eligere? In qua negativam sententiam tenuerunt Ludovicus Gomez in regul. Cancel. de infirm. resig. q. 1. Jul. Lavor. lucubrat. ut de elect. cap. 3. per totum. Cohelius in dicta notitia Cardin. cap. 13. Mancinus genial. cap. 178. Affirmativam autem tenuerunt Cajetanus, Victoria, & alii, quos refert & sequitur Cæsar de Eccles. hierarch. disput. 1. num. 4. sed non omnia persequi licet, aut libet. Videndi sunt Vazquez 3. p. disput. 244. num. 76. Suarez de fide disput. 10. sect. 4. num. 16. Theophilus tom. 12. tract. mala & bona, fol. 145. Comitulus lib. 1. respons. q. 98. Molina tract. 5. de iustitia & jur. cap. 4. num. Torres tom. 1. in 2. 2. dist. 15. sect. 3. Nec tot exempla supra relata in contrarium nos movent; nam illa propriè ad successionem in dignitatibus ecclesiasticis non pertinent, sed ad commendationem dumtaxat aliquam, nullum jus tribuentem, nec ad gratificandum personam factam, sed ad majorem Ecclesie utilitatem. Planè felici illo primorum christianorum sæculo adoptabat Sacerdos sibi quisque ferè successorem, non fraude, non affectione domesticâ, non carne, sed occulto numinis iudicio, inspiranteque cælestis Patris instinctu, ut contigit in exemplis supra relatis; & factum D. Augustini, dum successorem sibi constituit Eradium, contigit in plenario Ecclesie suæ cætu, accedente Clero, & populi consensu, idem epist. 110. Deinceps verò cum sacra officia cæpissent deferri non idoneis, & tales quisque sui Præfatus velut hæredes nuncuparet, qui docendi magis, quàm docturi essent, verita est huiusmodi designatio, seu commendatio. Synodus Romana sub Hilario, ibi: Episcopatum qui non nisi meritis præcedentibus datur, non divinum munus, sed hæreditarium putant esse compendium; & credunt sicut res caducas, atque mortales, ita sacerdotium velut legatario, aut testamentario iure posse dimitti. De qua commendatione accipiunt textus in cap. si transitus 10. 79. dist. Corjolanus in not. ad Synodum Romanam sub Bonifacio, & Severinus Binius in Synodo Romana sub Symmacho, 2. tom. Concil. p. 1.

Suprà traditis obstat textus in cap. ex parte 12. de offic. deleg. ubi supponitur, nepotem in beneficium avi sui successisse; igitur quia in beneficiis ecclesiasticis successio admittitur. Pro cuius textus expositione iuxta communem Interpretum sententiam succedisse in beneficio iure sanguinis, sed propter resignationem ab avo, vel patruo factam in eius favorem; nam licet resignatio conditionalis, in favorem videlicet tertii facta coram Ordinario non valeat, tamen coram Pontifice utiliter fit, & beneficium necessariò

cessario illi conferendum est, in cuius favorem resignatur, adjectâ elausulâ, non aliter, alias, vel alio modo, ut post Flaminium, Rebuffum, & alios probant Valentis de benef. lib. 3. tit. 29. Datus de benef. sect. 10. cap. 3. per tot. Unde in ea specie, præcedente resignatione potuit beneficium à Romano Pontifice nepoti ipsius be-

neficiati conferri; nisi dicamus successorem in beneficio plerumque dici eum, qui per electionem, non iure sanguinis, post mortem antecessoris successit, quo modo successor in beneficio accipitur in cap. accedens 25. de accusat. cap. 2. de arbitr. cap. significavit 36. de rescript. cap. quia, de iudiciis, cap. 1. de solut. & aliis.

CAPVT II.

In (a) corpore Canonum.

Non liceat ulli Episcopo ordinare clericos, & ei nullas alimonias præstare: sed duorum alterum eligat, vel non faciat clericos; vel si fecerit, det illis unde vivere possint.

NOTÆ.

(a) *Corpore.* In prima collectione, sub hoc tit. cap. 2. legitur, In corpore Canonum, p. 5. ex novellis; & rectè, nam licet sententia hujus textus reperitur in corpore Canonum edito à Dionysio Exiguo cap. 184. ubi refertur Concilii Chalcedon. canon, qui extat in cap. Sanctorum, 70. dist. verba tamen in præsentia relata non reperiuntur in ipso corpore canonum, sed in Novellis Justiniani per Iulianum antecessorem translatis, constitut. 5. de numero Clericorum Constantinop. urbis, cap. 2. ubi postquam in primo fuit statutus numerus Clericorum, Diaconorum, & aliorum ministrorum, hæc subjicit Justinianus: Non liceat in minoribus Ecclesiis clericatus honorem suscipientibus, postea in majorem Ecclesiam per patrocinium quorundam transire; sed si quid tale aliquod factum fuerit, irritum sit, & nullius momenti: nec liceat ulli clericos quosdam destinare vel creare, nullas autem eis alimonias præstare: sed duorum alterum, vel non faciat clericos vel si fecerit, det eis unde vivere possint. Dat. P. C. Basilian. Quæ posteriora verba reperiuntur in dicta prima collectione, & in præsentia; citantur tamen ex corpore Canonum, & simul p. 5. Novel. c. ratione, ni fallor, ex p. 5. Novel. quia reperiuntur hæc verba in dicta constitutione 5. Novellarum Justiniani: sed quia ea constituto ultra quam Principis secularis erat, lo-

quebatur tantum de clericis urbis Constantinop. Bernardus Papiens auctor primæ collectionis, volens generaliter legem referre, verba transcripsit ex dicta constitutione 5. Et quia eadem ferè sententia reperiebatur in corpore canonum, cap. 184. citavit canonem hunc ex eodem corpore. Superest ut referamus, quodnam sit hoc canonum corpus, & quis ejus auctor; cujus corporis mentio fit in cap. si Romanorum 19. dist. cap. de libellis 20. & in epigraphæ capituli hæc verò 27. q. 1. Concil. Brachar. 1. can. 18. Tolet. 4. can. 3. Et ut dixi in apparatu, auctor hujus corporis canonum fuit Dionysius Exiguus, qui continuâ, nec interruptâ numerorum serie canones Conciliorum congregavit, & compilavit, ut ipse testatur in epist. ad Stephanum Salonitanum Episcopum, apud Baronium anno 527. num. 74. Hæc verò Dionysii collectio recepta fuit ab Ecclesia, & illa ipsa est, quæ ab Hadriano R. P. ad dispositionem Ecclesiarum Occidentalium Carolo Magno Romæ data est anno 773. cujus epitome ab Henrico Canisso primùm evulgata, omnino cum Dionysii collectione convenit. Hoc corpus canonum approbavit Justinianus in Novella 131. & plura de eo congregata citati in dicto apparatu, & Justelus, qui illud edidit Latino Græcum. Et hæc de hac epigraphæ sufficiant: Commentarium dabimus infra in cap. 4.

CAPVT III.

(a) Gregorius Anthernio Subdiacono.

Pervenit ad nos, quondam Benenatum Messenatem (b) Episcopum pro construendo illic castro solidos accepisse. Et quia pars eorum solidorum apud eum dicitur remansisse, experientia tua subtili indagatione perquirat; & si quid manifestè de ipsis solidis cognoveris remansisse, Comitatio Comiti prædictæ civitatis sub desucepti illud pagina contradat, atque immineat, ut in constructione ejusdem loci, sicut sunt dati, Deo adjuvante proficiant: quia ratio nulla permittit, ut propriis cujusquam usibus applicetur, quod pro communi utilitate datum esse cognoscitur.

NOTÆ.